

HeInterview

Vista, de nieuwe versie van het veelgebruikte besturingssysteem Windows, is gelanceerd. De uit Nederland afkomstige industrieel ontwerper ir. Tjeerd Hoek is de hoofdverantwoordelijke voor de meest opvallende wijzigingen: het uiterlijk en het bedieningsgemak. Dat de software een zo groot mogelijke groep gebruikers moet aanspreken, leidt volgens Hoek tot beperkingen voor de ontwerper. 'Dat is de vloek van het succes van Windows.'

KENGEGEVENS

NAAM	Tjeerd Hoek
LEEFTIJD	38
TITEL	ir.
OPLEIDING	Industrieel Ontwerpen aan de TU Delft.
FUNCTIE	Design Director bij Microsoft.

INDUSTRIEEL ONTWERPER IR. TJEERD HOEK MAAKT WINDOWS TRANSPARANTER

FOTOS: CAROL PHOTOS

INDUSTRIEEL ONTWERPER IR. TJEERD HOEK IS trots op het werk dat hij samen met zijn team leverde voor Windows Vista. Op de vraag waarom mensen moeten overschakelen op de nieuwe versie van het populaire besturingssysteem antwoordt hij dan ook direct: 'Because it's fucking cool!' En hiermee doelt hij niet alleen op het gelikte uiterlijk van de interface. Het doorzichtig ogende grafisch ontwerp met de naam Aero Glass is volgens hem ook qua bediening transparanter dan de vorige versies van Windows. 'Gebruikers durven met Vista meer uit te proberen', stelt Hoek. 'Bij het instellen van het programma werden ze voorheen nogal eens geconfronteerd met keuzes die ze op basis van hun kennis eigenlijk niet konden maken. Zij voelden dan een grote drempel om bepaalde voorkeuren op het scherm aan te vinken. Omdat ze de te maken keuzes niet begrepen, waren ze bang om het systeem onbruikbaar te maken. Dit soort problemen hebben we in Vista omzeild door algemenere vragen te stellen. Met de consequenties die hun antwoorden 'onder de motorkap' hebben, vallen we de gebruiker niet lastig. Zo is het bij draadloos internetten in een publieke ruimte verstandig om de beveiliging anders in te stellen dan bij thuisgebruik. Welke instellingen dit zijn, bepaalt het programma automatisch, de gebruiker geeft alleen aan waar hij is. De meer gevorderde gebruikers bieden we natuurlijk ook de mogelijkheid om alles gewoon zelf instellen.'

BLADEREN

De toegenomen transparantie van het systeem komt niet alleen naar voren bij de instellingen van Windows. Een ander voorbeeld is Flip 3D, een functie die inspeelt op de manier waarop veel mensen de computer tegenwoordig gebruiken. 'Bijna iedereen heeft meerdere programma's tegelijk openstaan', zegt Hoek. 'Al deze verschillende vensters over elkaar heen vormen een niet erg overzichtelijk geheel. Binnen Vista is het mogelijk om door alle vensters te bladeren door simpelweg met het muiswiel te draaien. Windows geeft de ven-

sters hierbij driedimensionaal weer, alsof ze schuin achter elkaar staan. Voorheen was het natuurlijk mogelijk om van venster te wisselen met de toetsencombinatie ALT+TAB, maar deze vervanger is intuïtiever.'

Ook bij het gebruik van Windows Verkenner zal de gebruiker volgens Hoek merken dat het besturingssysteem doorzichtiger is. 'Bestanden worden niet meer met een vast icoon weergegeven, maar als verkleinde versies. Vista geeft een Word-document dus niet langer weer met een standaardicoon, maar met een exacte, verkleinde weergave van het werkelijke bestand inclusief opmaak. Deze veranderingen geven de computer tevens een persoonlijker uiterlijk. En wanneer een gebruiker ondanks de transparantie binnen Vista toch nog onzeker is over zijn handelingen, kan hij altijd nog op de terugknop drukken, zoals ook mogelijk is bij internetbrowsers.'

De systeemeisen van Windows Vista aan een computer zijn wel hoger dan tot nu toe gangbaar was. 'Dat klopt', geeft Hoek aan, 'maar ze zijn niet veel zwaarder dan voor een pc waarop Windows XP draait. Vista is een flexibel besturingssysteem waarvan de benodigde capaciteit voor een groot deel is af te stemmen op de gebruikte computer. Daar komt bij dat de systemen tegenwoordig een stuk krachtiger zijn en de beeldschermen een stuk groter. Het is toch zonde om al die extra capaciteit niet te gebruiken?'

NA-APERIJ

Bij het horen van de toverwoorden 'transparant', 'gebruiksvriendelijk' en 'mooie vormgeving' is de associatie met het besturingssysteem van computerfabrikant en concurrent Apple snel gemaakt. Op menig internetforum beschuldigen Apple-adepten Microsoft dan ook regelmatig van na-aperij vanwege het nieuwe jasje van Windows. 'Onzin', zegt Hoek. 'Het voornaamste voorbeeld dat daarbij wordt genoemd, is de sidebar, een element in Vista dat gedurende de hele dag nieuwe

'Het ontwerpproces loopt bij Apple soepeler, omdat het bedrijf zowel de soft- als de hardware ontwikkelt'

'Compromis was in Vista onvermijdelijk'

informatie kan bijhouden voor de gebruiker, zoals RSS feeds, beursinformatie en standaarddingen als een klok en een agenda. Dit is echter niet nieuw voor Windows. Het chatprogramma MSN Explorer van Microsoft was ook al voorzien van een sidebar. Het is nu alleen standaard geïntegreerd in Vista. Vanuit ons perspectief is er dus sprake van een natuurlijke evolutie van bestaande ideeën.'

Ook bij het integreren van dit 'nieuwe' element was de manier waarop gebruikers tegenwoordig met de pc omgaan bepalend. 'Computers staan vaak de hele dag aan. Hierdoor is het mogelijk om onze klanten constant op de hoogte te houden van ontwikkelingen die zij interessant vinden. De sidebar heeft dus weinig nut op een computer die alleen 's avonds een uurtje aanstaat.'

Hoek vindt de vergelijking van een computer voorzien van Windows Vista met een Mac dubieus. 'Het ontwerpproces kan bij Apple natuurlijk soepeler verlopen, omdat het bedrijf zowel de soft- als de hardware zelf verzorgt. Daar komt bij dat de programmatuur van Microsoft moet passen binnen een veel groter systeem. Apple richt zich op een kleinere groep meer specialistische gebruikers.' Windows moet een zo'n groot mogelijke groep aanspreken, waardoor volgens Hoek de beperkingen voor de ontwerper groter zijn. 'Dat is de vloek van het succes van Windows. Als ontwerper is het daardoor niet altijd mogelijk je eigen dingen doen, maar zijn je handen voor een deel gebonden. Dat is echter onderdeel van de uitdaging van werken bij een bedrijf als Microsoft.'

In de Nederlandse media kwam naar voren dat Hoek na zijn afstuderen initieel liever bij Apple dan bij Microsoft wilde werken. 'De vormgeving van de Apple-hardware is vaak prachtig. Een goed voorbeeld hiervan is de iPod. Maar ik gebruik zelf toch een ander type mediaspeler. De reden hiervoor is dat Apple met het softwareprogramma iTunes eigenlijk doet waar Microsoft vaak van wordt beschuldigd: het bedrijf verplicht de consument alleen muziek via de iTunes-website te kopen, en ondersteunt niet alle muziekstandaarden op de iPod. *That sucks!* Zelf draai ik thuis uitsluitend muziek in de vorm van mp3-bestanden, maar die zijn niet compatibel met de iPod.'

BALANS

De uitdagingen waar Hoek als industrieel ontwerper mee te maken had bij de ontwikkeling van Vista, is voor de gemiddelde leek vaak onduidelijk. 'Die ziet alleen het grafische deel, en niet de vertaalslag naar de gebruiker die hierin is verwerkt. Maar wat wij doen, is eigenlijk exact hetzelfde als een 'normale' ontwerper, alleen de gebruikte materialen en fabricagetechnieken zijn anders.'

De originele doelstellingen waarmee het ontwerpteam van Hoek moest werken, leken tegenstrijdig te zijn. 'Vista moest snel, efficiënt en productief aanvoelen zonder de gebruiker te intimideren, het moest er mooi uitzien zonder 'designerig' over te komen, en het moest net zo overzichtelijk te bedienen zijn als een internetbrowser, maar tegelijkertijd wel lijken op Windows. Dat is als het combineren van de functionaliteit van zowel een taxi als een sportwagen in dezelfde auto.' Compromissen zijn hiervan volgens Hoek een niet te voorkomen resultaat. 'Uiteindelijk kwam het erop neer dat we een perfecte balans moesten creëren tussen het automatisch uitvoeren van taken door Vista en volledige controle voor de gebruiker', geeft hij aan.

Ondanks alle veranderingen die Windows Vista met zich meebrengt, is de beveiliging het meest besproken onderdeel. De laatste maanden doken in de media regelmatig berichten op over hackers die Vista hadden gekraakt. Hoek erkent dat beveiliging een groot probleem is voor een besturingssysteem als Windows. Desondanks is hij van mening dat in het nieuwe programma een groot aantal verbeteringen zijn doorgevoerd die het geheel 'een redelijk stuk veiliger' maken. Dit betekent echter niet dat gebruikers geen externe beveiligingssoftware meer nodig hebben. 'Om volledige bescherming te bieden is het noodzakelijk om continu alle ontwikkelingen te volgen.'

'Vista is een natuurlijke evolutie van bestaande ideeën'

Voor een product als Windows ligt het niet voor de hand om deze dienst aan te bieden.'

Er was ook enige ophef over het feit dat Vista de strijd zou aanbinden met piraterij: Windows maakt illegale versies na een maand onbruikbaar. 'Het klopt dat een gekraakte versie na een bepaalde periode niet meer werkt, maar dit komt niet doordat Microsoft van buitenaf ingrijpt', werpt Hoek tegen. 'Ik heb ook nog nooit een discussie meegemaakt waarin deze mogelijkheid werd besproken. Als Microsoft informatie nodig heeft van een gebruiker, dan wordt daar altijd netjes om gevraagd.'

De gebruiker moet het programma, net als bij Windows XP, wel binnen een bepaalde periode activeren met een lastig te kraken code. 'Zonder activering werkt de software op een gegeven moment niet meer.' Microsoft geeft hiermee iedereen die een illegale versie van Vista heeft een bepaalde tijd om de software aan te schaffen. 'Iemand die een tweedehands-computer koopt, is zich er vaak niet van bewust dat het besturingssysteem is gekraakt. Dat is een consument moeilijk kwalijk te nemen. Maar zo vaak gebeurt dit volgens mij niet. Meestal kopen consumenten een systeem waarop al een legale versie van Windows is geïnstalleerd.'

Zoals eerder aangegeven vraagt Windows af en toe wel feedback van gebruikers, bijvoorbeeld wanneer de computer vastloopt. 'Voorheen was het voor de gebruiker onduidelijk wat er met deze informatie gebeurde. Vista geeft hierover directe terugkoppeling door bijvoorbeeld een link naar een site weer te geven waarop een download staat om het probleem op te lossen. We maken op deze manier zichtbaar wat er met de informatie gebeurt, zodat gebruikers begrijpen dat deze meldingen nuttig zijn. Natuurlijk hopen we hierdoor meer bruikbare informatie te krijgen om Windows verder te verbeteren.'

www.windowsvista.com

'Zonder activering werkt de programmatuur op een gegeven moment niet meer'